

20 Iunie 2008, nr. 303

RAPORT DE EXPERTIZĂ

la proiectul Legii privind împuternicirea Guvernului cu dreptul de a decide importarea în țară a unitatilor de transport

(înregistrat în Parlament cu numărul 1841 din 30 Mai 2008)

În temeiul Concepției de cooperare dintre Parlament și societatea civilă, aprobată prin Hotărârea Parlamentului nr.373-XVI din 29 decembrie 2005, Centrul de Analiză și Prevenire a Corupției prezintă raportul de expertiză a coruptibilității proiectului Legii privind împuternicirea Guvernului cu dreptul de a decide importarea în țară a unitatilor de transport.

Evaluarea generală

- 1. Autor al inițiativei legislative** este deputat în Parlament, ceea ce corespunde art. 73 din Constituție și art. 44 din Regulamentul Parlamentului.
- 2. Categoria actului legislativ** propus este lege organică, ceea ce corespunde art.72 din Constituție și art. 6-11, 27, 35 și 39 din Legea privind actele legislative, nr.780-XV din 27.12.2001.
- 3. Scopul promovării proiectului.** este simplificarea procedurii de importare a unităților de transport cu destinație specială pentru necesitățile publice cu termen sporit de exploatare.

Fundamentarea proiectului

- 4. Nota informativă** a proiectului de act legislativ supus expertizei este plasată pe site-ul Parlamentului.

Considerăm că în acest fel Parlamentul respectă principiul transparenței procesului legislativ și principiile de cooperare cu societatea civilă.

- 5. Respectarea termenului de cooperare cu societatea civilă**

- 6. Suficiența argumentării.** Nota informativă ce însoțește proiectul nu conține argumentare suficientă și nu corespunde prevederilor legislației în domeniu:

* nu există referințe la acte de planificare strategică, ce ar stabili necesitatea revizuirii cadrului legislativ în domeniu;

* nu conține referințe despre efectul social, economic și ecologic al realizării acestui proiect de Lege.

- 7. Compatibilitatea cu legislația comunitară și alte standarde internaționale.** În nota informativă lipsesc referințe la reglementările corespondente ale legislației comunitare, nu este estimat nivelul compatibilității proiectului de act legislativ cu reglementările comunitare.

Proiectul nu este în contradicție directă cu standardele internaționale anticorupție. Cu toate acestea, în opinia noastră, însăși faptul de a delega Guvernului competența de a decide într-o anumite chestiune, care, potrivit legislației în vigoare, este de competența Parlamentului reprezintă în sine un risc sporit de coruptibilitate.

8. Fundamentarea economico-financiară. Fundamentarea financiar-economică lipsește, deși eventuala implementare a acestui proiect de Lege va afecta bugetul de stat.

Așa fiind, constatăm nerespectarea prevederii art.20 al Legii nr.780-XV privind actele legislative la elaborarea proiectului.

Evaluarea de fond a coruptibilității

9. Stabilirea și promovarea unor interese/beneficii. Prin adoptarea proiectului crește probabilitatea promovării unor interese/beneficii, deoarece spre deosebire de Parlament în care există întotdeauna o contrabalansă (grație jocului politic) și în care o parte nu poate face nimic decât sub privirile celeilalte părți, în Guvern se acționează în echipă. Acest proiect lasă totul la discreția puterii executive și nici măcar nu oferă criterii pentru a determina faptul că un transport cu destinație specială este importat pentru necesitățile publice.

10. Prejudicii aduse prin aplicarea actului. La eventuale prejudicii ar putea fi atribuite sumele de bani care nu vor ajunge în buget, daunele produse mediului ambiant prin utilizarea mașinilor vechi. Un alt aspect care neapărat urmează a fi abordat în legătură cu prejudiciile aduse prin aplicarea actului este scăderea credibilității statului în fața cetățeanului. De altfel, orice cetățean s-ar putea întreba dacă este echitabil ca pentru necesitățile publice să poată fi importate unități de transport cu termen de exploatare ce depășește cel stabilit de legislația în vigoare și (mai mult decât atât) cu scutirea de plățile vamale, iar contribuabilii să nu aibă acest drept. În plus, "ingrijorările, raționamentele" legiuitorului care au stat la baza redacției art.20 din Codul vamal, în opinia cetățenilor, ar putea fi puternic compromise, ținând cont de faptul că mijloacele de transport cu un termen de exploatare ce depășește 10 ani vor fi utilizate pentru necesitățile publice, astfel fiind pereclitată atât siguranța traficului rutier, cât și mediul ambiant.

11. Compatibilitatea proiectului cu prevederile legislației naționale. Prevederile din proiect constituie o derogare expresă de la prevederile Codului vamal, Codului fiscal și a Legii cu privire la tariful vamal. Trebuie să menționăm că în privința acestor acte normative au fost adoptate mai multe derogări exprese: de exemplu, în 2008 - 2 derogări; în 2007-6 derogări; în 2006-7 derogări. Având în vedere frecvența cu care se adoptă derogări exprese de la prevederile actelor enunțate mai sus, pare a fi oportună revizuirea mecanismelor stabilite de actele legislative menționate mai sus.

12. Formularea lingvistică a prevederilor proiectului. Formulările conținute în proiect sînt suficient de clare și concise, exprimările întrunind rigorile tehnicii legislative, ale limbajului juridic, respectă regulile de ortografie și punctuație.

13. Reglementarea activității autorităților publice. Proiectul Legii în sine este de natură să genereze un șir de consecințe defectuoase vizînd funcționarea autorităților publice: lipsa procedurilor clare de control a implementării prevederilor din proiect; lipsa sau caracterul inadecvat al procedurilor interne sau judiciare de contestare a deciziilor și acțiunilor autorităților/exponenților autorităților; lipsa normelor despre controlul public, prin intermediul organizațiilor societății civile, al petițiilor și reclamațiilor etc.

14. Analiza detaliată a prevederilor potențial coruptibile.

	Articol	Text	Obiecția	Elemente de coruptibilitate și alte riscuri	Recomandarea
1	Art. I	"A împuternici Guvernul Republicii Moldova, cu titlu de excepție, cu dreptul de a lua deciziile necesare.... în privința importării în țară în calitate de ajutor umanitar tehnic a unităților de transport cu destinație specială, pentru necesitățile publice, cu termen de	A se vedea obiecțiile expuse la "Evaluarea de fond a coruptibilității"	Coruptibilitate Atribuții extensive de reglementare	Abținerea de la adoptarea proiectului de Lege.

	exploatare ce depășește cel stabilit de legislația în vigoare, cu scutirea de plățile vamale pentru plasarea acestor unități în regim de import vamal și fără drept de înstrăinare"			
--	---	--	--	--

Concluzii

Proiectul Legii privind împuternicirea Guvernului Republicii Moldova cu dreptul de a decide în privința importării în țară în calitate de ajutor tehnic a unităților de transport cu destinație specială cu termen sporit de exploatare prezintă, în sine, un risc sporit de coruptibilitate. Din acest motiv, considerăm oportună abținerea de la adoptarea acestui proiect de Lege.

Centrul de Analiză și Prevenire a Corupției